

14. HAFTA

SOYMA YÖNTEMİ

Çeşitli şekillerde vücuda verilen ilaçların vücutta uğradıkları ADME aşamalarını ifade eden hızlar (k_a , k_e , k_m , k_d) sabittir ve bireysel farklılıklardan dolayı değişmez kabul edilir.

İşte ilaçların vücuttaki davranışlarını ve bu hız sabitelerini tayin edebilmek için «SOYMA YÖNTEMİ (stripping method, peeling method, method of residuals, feathering method) adı verilen bir yöntem kullanılmaktadır.

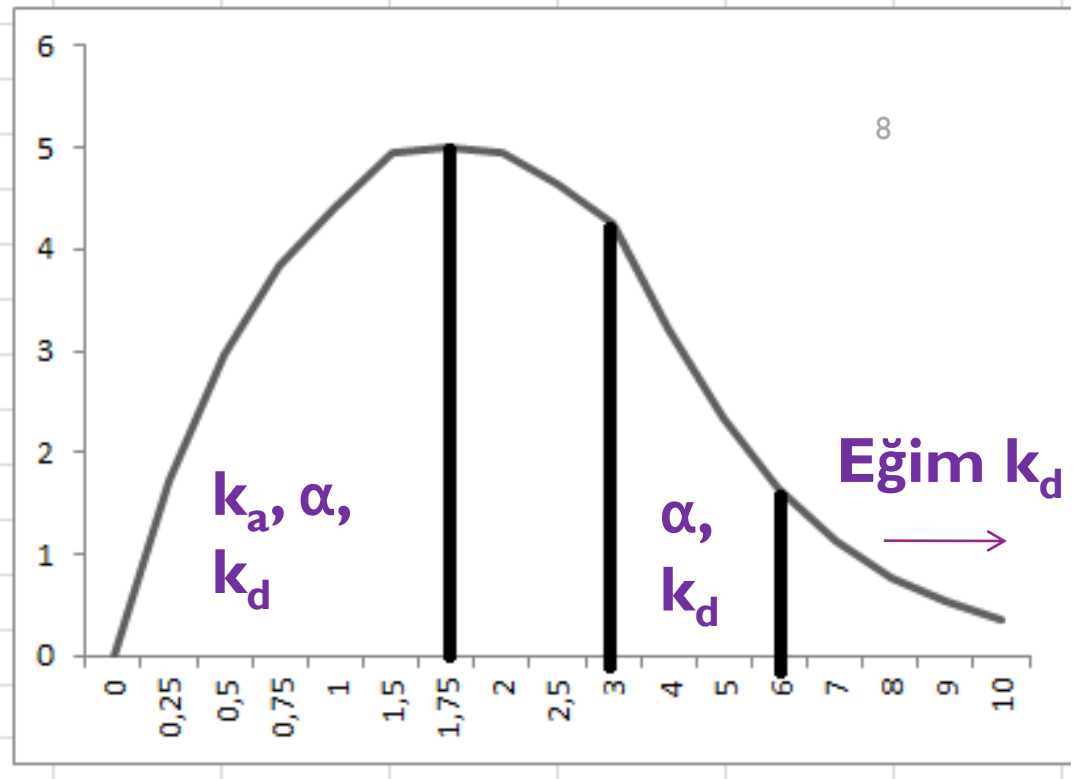
❖ **Bu yöntemde hastaya ilaç verildikten sonra değişik zamanlardaki kan konsantrasyonları ölçülür ve lineer regresyon analizleri ile elde edilen kan verilerini en iyi tanımlayan çok üslü denklem bulunur.**

❖ **Bu denklemde yer alan her bir sabite o ilacın vücutta uğradığı bir aşamanın hızını (absorpsiyon, dağılma, metabolize olma, eliminasyon gibi) ifade etmektedir.**

❖ **Etkin maddenin vücutta uğradığı aşamanın davranışını açıklayan denklem bulunduğundan sonra herhangi bir hastaya o ilaç verildiğinde herhangi bir zaman dilimindeki kan konsantrasyonu hastadan kan numunesi alınmadan tahmin edilebilmektedir.**

❖ Soyma yöntemi, zamana karşı elde edilen plazma konsantrasyonu verilerinden hareketle ilacın vücutta gösterdiği davranışı ifade eden hız sabitlerinin birbirlerinden ayrılarak tayin edilmesini sağlar.

t	$\mu\text{g/mL}$
0	0
0,25	1,72
0,5	2,97
0,75	3,84
1	4,42
1,5	4,95
1,75	5
2	4,95
2,5	4,65
3	4,25
4	3,22
5	2,34
6	1,65
7	1,14
8	0,78
9	0,53
10	0,36

k_a : Absorpsiyon hız sabiti

k_d : Uzaklaşma hız sabiti

α : Dağılma hız sabiti

1) İlk emilim süreci: Mide-bağırsak kanalındaki etkin madde miktarı yüksek ve $k_a > k_d$ olduğundan, absorpsiyon hızlıdır ve k_d düşük seviyede gerçekleşir

2) Plazmadaki etkin madde seviyesi yükselmekte ama uzaklaşma hızı artmaktadır. Plazma konsantrasyonu seviyesi artmaya devam etmektedir.

3) $k_a = k_d$, geçici denge olmuştur. Absorbe olacak etkin madde miktarı azalmış, plazma konsantrasyonu seviyesi maximuma ulaşmıştır. Artık kan konsantrasyonunda düşüş başlar.

4) Pratik olarak $k_a = 0$ 'dır, sadece k_d 'nin etkisi bulunmaktadır.